

ÚVOD	8
1 TEORETICKÁ VÝCHODISKA	11
1.1 VÝVOJ OBORU EDUKACE JEDINCŮ S VÍCE VADAMI	11
1.2 TERMINOLOGICKÁ VÝCHODISKA	12
1.2.1 Vymezení pojmu, definice a mezinárodně užívané pojmy	12
1.3 CHARAKTERISTIKA OSOB S TĚŽKÝM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI	15
1.3.1 Etiologie, prevalence, klasifikace	15
1.3.2 Zvláštnosti vývoje u jedinců s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami	18
1.4 KOMUNIKACE U OSOB S TĚŽKÝM POSTIŽENÍM	25
2 PŘÍSTUPY KE VZDĚLÁVÁNÍ	36
2.1 EDUKACE U ŽÁKŮ S TĚŽKÝM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI	36
2.1.1 Pojetí edukace	36
2.1.2 Optimální edukace, prostředí a prostředky	43
2.2 PROCESUÁLNÍ A METODICKÁ STRÁNKA EDUKACE	51
2.2.1 Průběh a metody edukace	51
2.2.2 Determinanty edukace	52
2.3 SPECIÁLNĚPEDAGOGICKÁ DIAGNOSTIKA	57
2.3.1 Metodologická stránka diagnostiky a deskripce domén	57
2.3.2 Specifika diagnostiky	70
2.4 STRATEGIE A TVORBA INDIVIDUÁLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PLÁNU	72
2.4.1 Obecná charakteristika	72
2.4.2 Specifika individuálního vzdělávacího plánu u žáků s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami	73
3 VÝUKOVÉ STRATEGIE	77
3.1 UČITELEM POSKYTOVANÁ PODPORA	77
3.1.1 Podpora v oblasti hrubé motoriky	77
3.1.2 Kompenzační pomůcky	81
3.2 EXPERIMENTOVÁNÍ A MANIPULACE S PŘEDMĚTY	84
3.2.1 Rozvoj jemné motoriky a senzomotoriky	84

3.2.2	Didaktické pomůcky	87
3.3	PODPORA KOGNITIVNÍCH PROCESŮ	92
3.3.1	Rozvoj myšlení, představivosti a paměti	92
3.3.2	Didaktické pomůcky	95
3.4	FACILITAČNÍ TECHNIKY	102
3.4.1	Charakteristika vybraných facilitičních technik	102
3.4.2	Optimalizace při rozvoji sebehledu a orientace v prostoru	104
4	VYBRANÉ TERAPIE A TERAPEUTICKÉ PŘÍSTUPY	111
4.1	ANIMOTERAPIE	111
4.1.1	Farmingoterapie	113
4.1.2	Delfinoterapie	115
4.2	DALŠÍ STRATEGIE PODPORY	118
4.2.1	Koncept hmatové stimulace	118
4.2.2	Snoezelen	120
4.3	MASÁŽE	122
4.3.1	Druhy masáží	122
4.3.2	Míčková facilitace	124
4.4	METODA ROZVÍJEJÍCÍHO POHYBU VERONIKY SHERBORNE	125
4.4.1	Stručná charakteristika metody	125
4.4.2	Organizace, pomůcky, dokumentace	127
5	ANALÝZA SOUČASNÉHO STAVU EDUKACE ŽÁKŮ S TĚŽKÝM POSTIŽENÍM A SOUBĚŽNÝM POSTIŽENÍM VÍCE VADAMI	135
5.1	CHARAKTERISTIKA EMPIRICKÉHO VÝZKUMU	135
5.1.1	Vymezení problému, formulace cílů	135
5.1.2	Metodologie výzkumného projektu	137
5.2	UNIVARIAČNÍ ANALÝZA	137
5.2.1	Popisná statistika sledovaného souboru	137
5.3	BIVARIAČNÍ ANALÝZA	143
5.3.1	Typy časových škál	143
5.3.2	Obsahová analýza empirického šetření	144
5.4	INTERPRETACE VÝSLEDKŮ VÝZKUMNÉHO PROJEKTU	155
5.4.1	Výsledky šetření	155
5.4.2	Východiska pro další teorii a praxi	159

ZÁVĚR	160
RESUMÉ	161
SUMMARY	162
SEZNAM TABULEK, GRAFŮ, OBRÁZKŮ A PŘÍKLADŮ	163
Seznam tabulek	163
Seznam grafů	163
Seznam obrázků	163
Seznam příkladů	164
LITERATURA	165
Citovaná legislativa	172
INTERNETOVÉ ZDROJE	173
JMENNÝ REJSTŘÍK	176
VĚCNÝ REJSTŘÍK	181